

ZOOM(B)IRANJE ISTINE

U intervjuu radenom za potrebe dokumentarnog filma *MEDIJI U SRBIJI: Hronika propadanja* (produkcija STATUSTEAM-a) **Milijana Baletić, nekadašnja ratna reporterka RTV Novi Sad**, govorila je, između ostalog, o hajci i etiketama, profesiji osamdesetih i devedesetih godina, **novinarstvu danas, ratu i srpskom narodu, suočavanju sa istinom i zločinima, Vukovaru, Srebrenici i genocidu, Sarajevu, Srbima i Kinezima, ratnim huškačima i, podrazumeva se - miru.** STATUS ekskluzivno donosi fragmente dvosatnog razgovora

■ Piše >> **Sanja Lončar**

O NOVINARSTVU OSAMDESETIH GODINA:

Osamdesete godine su bile godine odmah nakon Titove smrti... U to vreme novinari i nisu bili novinari, već agitpropovi. Morali su da budu članovi Saveza komunista i da pišu onako kako odgovara toj stranci. Tito i njegovi sledbenici stvorili su u njima auto-cenzuru, tako da to i nije bilo novinarstvo.

O NOVINARSTVU DEVEDESETIH:

Devedesetih godina je novinarstvo bilo slobodno, ili makar donekle oslobođeno. U trenucima raspada tadašnje nam države Jugoslavije, ono što mogu da svedočim, a to je moj novinarski posao - znam da ne postoji nijedna rečenica, reč, događaj koji sam rekla a da danas neko može da kaže da je to bila laž. Sad go-

oni saučestvuju u tom zločinu nad srpskim narodom. Saučestvuju u strašnom zločinu laži koje se plasiraju da bi se prikrla istina. A znate šta znači saučestvovati u zločinu? To znači snositi krivicu zločinca. E pa oni koji to rade, koji su saučesnici u zločinu nad istinom, nad ispitivanjem pravih podataka i objašnjavanju narodu i generacijama šta se zapravo desilo - oni koji žele da

ko nije kriv", ili "mir, mir niko nije kriv". To biste hteli da uradite. I vi mislite da je to ispitivnije istine i da je to profesionalno novinarstvo. **O VUKOVARU:** Vukovar je, zajedno sa Srebrenicom i Sarajevom, najstravičnija i najmonstruoznija laž koja je

ništa ne znače. Dok sam pri pameti i dok sam živa, ako nešto ne urade, ja ću pričati i svedočiti o onom čemu sam svedok i što znam da je istina. Ali mi zbog toga ne dozvoljavaju nigde da progovorim. Zabranjeno mi je da radim, kao i svima onima koji bi pričali istinu kao što je ja pričam.

10.000 "zengi" pušteno u zapadnu Hercegovinu. Je li to bila okupacija međunarodno priznate države na tuđu teritoriju? Niko o tome ne govori... **O SARAJEVU, SRBIMA I KINEZIMA:** Svojevremeno sam na TV Mostu, dok mi nisu zabranili, radila autorsku emisiju *Oči u oči*

VUKOVAR JE, ZAJEDNO SA SREBRENICOM I SARAJEVOM, NAJSTRAVIČNIJA I NAJMONSTRUOZNIJA LAŽ KOJA JE PODMETNUTA SRBIMA, SRPSKOM NARODU I NJIHOVIM SRPSKIM DRŽAVAMA

podmetnuta Srbima, srpskom narodu i njihovim srpskim državama iz rata devedesetih godina. Ako ništa drugo, a ono najbliže istini jeste da onoliko koliko je stradalni hrvatski, toliko je stradalni i srpski narod. Da li neko postavlja pitanje koliko je srpske krvi proli-

Dozvoljeno je vama koji ne pričate istinu o Srebrenici nego širite propagandu. Draga koleginice, Srebrenica je došla do 8.000, znate kako? Tako što je preko 50 nevladinih, muslimanskih organizacija napravilo spisak nestalih Muslimana sa prostora BiH.

i baš tada sam radila logore po Sarajevu. U centru Sarajeva pronađena je grobnica na tri sprata u kojoj su sahranjivani Srbi. I znate kako izgleda ta grobnica? Tako što je odozgo nekakav otpad od građevinskog materijala, ispod toga su ostaci životinja koje su uginule, pa medicinski materijal, pa onda Srbi. I kad se došlo do tih podataka, administrator u Bosni i Hercegovini je zabranio dalje iskopavanje ulica i trgova po Sarajevu.

Srebrenica je napravljena zbog toga da bi se Srbija proglasila genocidnom tvorevinom. Jer, sve ono što je po međunarodnom ratnom pravu nastalo na genocidu, mora da bude uništeno, izbrisano i kažnjeno. Pri tome, niko ne postavlja pitanje - kako to da je

Za oko 8.000 sarajevskih Srba se uopšte ne zna gde su. A znate li da je Sarajevo bilo drugi srpski grad po veličini kad je u pitanju srpska elita. Tamo je živelo 150.000 Srba. A danas u Sarajevu ima više Kineza nego Srba. **O RATNOJ PROPAGANDI:** U vreme rata jedino su mediji iz Srbije, znajući sebe, iznosili podatke i istinu sa terena. S druge strane imali ste slovenačke, hrvatske, bosanske medije okrenute protiv Srba. A onda su i u Beogradu instalirani, takozvani, "nezavisni mediji" koji su podjednako

Milijana Baletić je kao ratna reporterka izveštavala za Televiziju Novi Sad. U jednom od priloga iz 1991. godine tvrdila je da su u Suboticu, preko Katoličke crkve, dovođene "zenge" i pripadnici HVO, odakle su konvojima prebacivani na lečenje u Mađarsku. Nakon izlečenja, vraćali bi se na vukovarsko ratište... "Evo nas u Subotici. Odatle se vrši organizovano prebacivanje ustaške bande u Mađarsku, zemlju koja znači slobodu za koljače. Pitamo prozvanog: gospodine Skenderoviću, pomoći zločincima da pobegne - da li je to pitanje humanosti, demokratije ili saučestvovanja?", upitala je Baletić svog sagovornika Julija Skenderovića, tadašnjeg predstavnika Demokratskog saveza Hrvata u Vojvodini. "Saučestvovanje sa zločincem je za svaku osudu", odgovorio je Skenderović. Milijana Baletić je nastavila: "Kako se osećate sada kad se zna da ste vi jedan od tih koji je pomagao zločincima?", na šta je Skenderović odgovorio da to nije tačno. "Priznanje nismo ni očekivali", konstatovala je Baletić na kraju priloga. Kad smo je u toku razgovora za dokumentarni serijal upitali da nam komentariše ovo, odgovorila je: "Ja i sad postavljam isto pitanje koje sam postavljala te '91. godine: 'Da li je pomoći koljaču i zločincu stvar humanosti ili saučestvovanja u zločinu?'"

spodo, što se vama ne sviđa ta istina ili što se ta istina ne uklapa u mozaik koji želite da napravite u ovoj zemlji, a to je mozaik u kojem želite da svakom Srbinu uterate u glavu osećaj krivice... Vi, zapravo, želite da od stradalnika napravite zločinca. I to upravo rade mediji, a to je sramno. **O NOVINARSTVU DANAS:** Novinarstvo je okupirano. Od 2000. godine do ovog trenutka novinarstvo je pod potpunom okupacijom i sasvim lišeno profesionalizma. Nema slobodnih medija. Što se novinarstva tiče, nikad većeg mraka u Srbiji nije bilo kao što je u ovom trenutku. **O ZAMERKAMA DANAŠNJIM MEDIJIMA:** Neprofesionalizam, nedostatak samostalnosti, neispitivanje istine i dirigovano prikriivanje istine lažima. **O RATU DEVEDESETIH I O SRPSKOM NARODU:** Iz tog rata jedino je kao gubitnički i stradalni narod izašao srpski. Ali, gubici i stradanja srpskog naroda se još nisu završili... Nastavljaju se... I zadatak medija je, u tom smislu, sraman, jer

se to sve zabrani, da se ne dozna, su zločinci isto onoliko koliko su i zločinci oni koji su to uradili. **O SUOČAVANJU SA ISTINOM I O ZLOČINIMA:** Da li možete izjednačiti zločin, organizovani zločinački poduhvat koji su uradili Slovenci, koji su pokrenuli rat i proterali Srbe, zatim Hrvati koji su nastavili rat i proterali i komplet očistili Srbe iz svoje države, pa onda ovo što se desilo na Kosovu i Metohiji... Da li to možete da izjednačite s nekim pojedinačnim zločinom koji je uradio neki Srbin, ma gde da ga je uradio? Pri tome, nemojte da mi spočitavate da ja želim da amnestiram tog Srbina koji je napravio zločin. Vi, znači, želite sve to da izjednačite time što ćete reći - i oni su pravili zločine, i mi smo pravili zločine. Srbi su napravili tri, četiri ili deset pojedinačnih zločina, a s druge strane je bio planski zločinački poduhvat koji je sproveden od državne uprave, preko vojske, policije, do propagande koju su plasirali mediji... I sad treba ono, otprilike, kao deca - "puj pike, ne važi", "ava, ava, niko nije..." , kako ono kažu deca - "ni-

veno i koliko je Srba koji mrtvi leže pod zemljom u Vukovaru. To nikada niste ispitali. **O SREBRENICI I GENOCIDU:** Srebrenica je najmonstruoznija laž. Ali, to ne može da se dokaže... Zato što niko neće da sluša Milijanu Baletić. Zabranili su mi da radim zato što znaju da me ne mogu kupiti. Meni pare ništa ne znače, ne zato što ih imam, nego zato što mi

"NDH-zija" napravljena na genocidu u Hrvatska nastala na genocidu sa 700.000 poklanih Srba u Jasenovcu. Nikad nismo prebrojali ni hercegovačke jame. U "Bljesku" i "Oluji" proterani su komplet Srbi. Niko ne govori o četiri bloka u logoru "Lora", o "Selotejpu", niko ne govori o Vukovaru i spisakovima, niko ne govori o tome da je u aprilu '92. po dogovoru Alije Izetbegovića i Franje Tuđmana

vršili ubijanje i rasturanje i srpskog naroda, i srpskog interesa, i srpske države svojom propagandom orkestriranom medijima iz sveta i medijima iz republika bivše Jugoslavije. Ubijali su svaku istinu koja se pojavila. Nas koji smo donosili podatke i istinu sa terena proglasili su ratnim huškačima. Zato što ovde nije smela da se čuje istina.

O ETIKETI RATNOG HUŠKAČA:

Tu etiketu mi lepe zato što ne mogu da me kupe, jer mene pare ne interesuju. To sam vam već rekla. Dok sam pri svesti ne mogu da mi zabrane da pričam o onome čemu sam svedok, jedino mogu da mi ne daju da radim ili da me možda likvidiraju. Etiketu ratnog huškača su mi zalepili da bi osporili istinu koju pokušavam da iznesem, a oni mi zabranjuju. Ali, svaki put kad

ma i osećaj odgovornosti prema istini kao žrtvi.

Ne postoji nijedan detalj, nijedna reč ni rečenica koju sam iznela, a da nije bila istinita. Znam da nisam pogrešila. Bila sam ratni reporter sa terena, TV novinar, i ono što sam govorila kamera je beležila.

Vi mislite da je rat filmski festival. Ne! - rat je jedno ljudsko ludilo i strašan trenutak. I vi kao novinar, ako ste častan, odete tamo na teren i donesete istinu. I to je vaš zadatak i ništa više.

Svojim izveštavanjem nisam naučila nikome sem lažima, koliko sam mogla. Koleginice, ja jesam plavuša, ali farbana - moram vam reći, ja ne govorim ništa napamet. Za sve ono što sam rekla kao novinar, za to imam dokaze. I, naravno, zadatak mi je kao novinaru da iznosim te dokaze da ih široke mase mogu spoznati. To što se vama ta istina i ti dokazi ne sviđaju, ne uklapaju vam se u mozaik koji želite ovde da rastrete, to je već vaš problem, a ne problem mene kao novinara koji je iznosio istinu.

O PESMI "OJ DEVOJKO MILIJANA, BAČI MIKROFON, PODI S NAMA" KOJU SU JOJ, NAVODNO, PEVALI VOJNICI NA RATIŠTU:

živu glavu, a ne razmišlja o tim estradnim efektima - ko kome peva i ko kako izgleda na ratištu.

O OTKAZU NA TV NOVI SAD:

Stavljena sam na led još od 1994. godine kad mi je, po naredbi tadašnjeg specijalnog izaslanika Ujedinjenih nacija Tadeuša Mazovjckog, zabranjen rad. Kao argumente je naveo da svojim novinarstvom narušavam međuljudske, međukonfesionalne i međuetničke odnose na prostoru bivše Jugoslavije. Otkaz sam zvanično dobila tek 2003, iako su me 2001. kobajagi vratili na posao. Nekoliko puta su pokušali da mi daju otkaz i to su konačno uradili 2003. godine. Obrazloženje je bilo da ne umem da radim, da nemam inicijativu, da mi stalno treba pomagati, da ne umem da učim, da nemam ideja. Sud me je, međutim, 2009. vratio na posao.

U tom periodu bila sam progonjena kao i danas, sa svih strana. Slali su me na plaćeno, na neplaćeno, komadali me po svim mogućim novinama... A posle 6. oktobra Teofil Pančić je ušao u pančevački studio i rekao da "nama definitivno neće biti bolje sve dok Milijanu Baletić ne strpamo iza haških rešetaka". To su ti demo-

gov zamenik Mileva Tomić i njen pomoćnik Ljilja Đurđević i oni su joj rekli da ne postoji nijedan kadar mojih emisija. Sve su prebrisali.

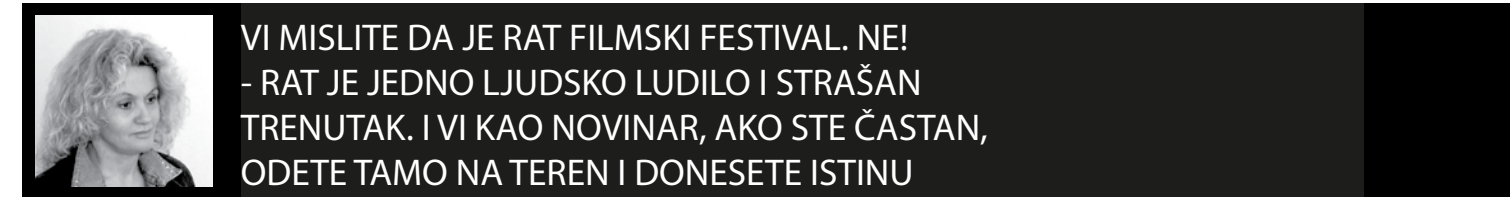
Pitala sam kako je moguće da to neko prebriše? To bi, znate, bilo isto k'o kad bi ne-

ga oni to brišu i izbegavaju da o tome pričaju.

O PROCESUIRANJU:

Kako da budem iznenađena time što pokušavaju da me procesuiraju kao ratnog huškača i proglašavaju me simbolom ratnohuškačkog no-

žavni, vojni ili policijski vrh ili novinari koji su bili profesionalci odmah bili zločinci i kasapi, a da pri tome nisu sačekali da se vidi da li su stvarno krivi. I kako to da ih nisu tretirali kao nevine dok se ne dokaže suprotno. U takvoj konstelaciji stvari ne mogu da budem iznenađena što su me proglasili ratnohuškačkim novinarom.

ko upao u arhiv i uzeo i pocepao papire i rekao da mu ne trebaju, pa palio vatru s njima, jer, bože moj, ne može drugačije peč da podloži. Znače, to je teško krivično delo. To je dokument. Oni su rekli da su to prebrisali, da su preko tih kaset snimali nešto drugo...

Da li je nešto ostalo ovde u RTS-u u Beogradu - ne znam. Ali ja pojedine kadrove vidim u nekim specijalnim filmovima koje montiraju neki

vinarstva u jednoj zemlji s takvom vlašću, u kojoj Tužilaštvo za ratni zločin kaže da ne može da procesuiraju Hašima Tačija koji je monstrum, koji je pravio monstrum državu, koji je prodavao organe i kasapio Srbe... Ne mogu da ga procesuiraju, kako kažu, zato što im je nedostupan i još kažu da je za njih svako nevin dok se ne dokaže suprotno.

Kako je to za njih Hašim Tači nevin dok se ne dokaže suprotno, a kako su im to bivši dr-

O LUSTRACIJI:

Za razliku od Tita koji je sve neposlušnike trpao na Goli otok i "jeo ih je mrak preko noći", ovi danas, koji su inače prepakovani komunisti, ali nemaju Goli otok jer su rasprodali državu, koriste druge metode. Njihovi metodi progona neistomišljenika su mnogo perfidniji nego oni prvi. Oni prvi su bili takvi da ste odmah mogli da ih spoznate i da vidite da je progon. Ovi sada rade tako da sve to ispada pod velom neke demokratije, nastupaju s nekom novom terminologijom, kako se narod ne bi osvestio. A suština svega je progon neistomišljenika. A progone nas zato što im ne odgovara istina. Jer, kad bi istina izbila na videlo oni bi bili u zatvoru.

Nadam se, i ta me nada drži u životu i u snazi, da će kad-tad svi ovi novinari koji sada drže vlast u zemlji, jednog dana odgovarati kao saučesnici u zločinu. I to krvavom zločinu. Zato što su svojim monstruoznim lažima od srpskog naroda pravili dželata, okupatora i genocidni narod, a od onih koji su bili dželati pravili žrtve svojim lažima preko medija. Smatram da novinari mogu biti zločinci, i to su ovi koji sad to rade. I nadam se da će, kad-tad, zbog toga odgovarati.

Neka se sve što sam u novinarstvu iznela kao istinu i podatak stavi sa jedne strane, neka se ispišta do detalja, i neka se sve one monstruozne laži sa ove druge strane ispitaju i uporede sa stvarnom istinom koja se desila, pa ćemo tako doći do toga ko je bio profesionalac i iznosio istinu, a ko je bio "isturena ruka" monstruoznog, udruženog, zločinačkog poduhvata da se lažima prekrije istina i da se od srpskog naroda, koji je izašao kao gubitnik i stradalni narod, pravi zločinac.

O TV B92:

Zamislite šta je meni uradio B92. Dovedi su

imam mogućnost da kažem tu istinu ja je kažem, jer osećam dug, pre svega prema samoj sebi kao jednom pravdoljubivom čoveku i vrhunskom profesionalcu u novinarstvu, da moram da budem pravična i istinita - to je zadatak

Lepili su meni razne etikete... Čula sam da su mi čak i tu lepili. Na razne načine su se borili protiv mene, protiv istine koju sam iznosila. To su oni koji sede ovde po Beogradu, u foteljama, idu u skupocene restorane, jer imaju para... Ga-

kratski novinari koji misle da treba da učutkaju narod i prekriju istinu tako što će ubiti onoga ko je iznosi ili ga strpati iza haških rešetaka.

O (NESTALOJ) ARHIVI:

Negde '97. godine moja koleginica Bran-

mediji kojima je dato da vode i spoljnu i unutrašnju politiku u ovoj zemlji. To, naravno, ne radi javni servis nego drugi mediji koji sebe vole da zovu demokratskim. Prepoznajem neke kadrove koje sam radila, ali ne vidim se u njima, niti čujem svoj glas, niti čujem svoje pitanje, ali vidim da se to negde koristi. Znači da negde ti materijali postoje. Njima definitivno ne odgovara priča Milijane Baletić. Odgovarala im je na početku, posle 5. oktobra, dok je narod bio sluđen i dok im je verovao. A sada, kad je shvatio o čemu se radi, ne odgovara im. Jer će se na taj način dokazati da je sve ono što sam govorila bila istina, a sve ovo što oni pričaju su laži kojima pokušavaju da zombiraju narod i prikriju istinu. Zbog to-

U OVOM TRENUTNKU SMO POD OKUPACIJOM. SRPSKI NAROD JE U ROPSTVU, JEDNOSTAVNO, NIJE VREME ZA NJEGOVU ISTINU. JER ONAJ KO JE U ROPSTVU NEMA PRAVO NA SVOJU ISTINU

novinara. A ne ovo slugeranstvo za neke pare, bez obzira kolike su. Ja, da vam pravo kažem, imam osećaj mučnine kad vidim te ljude pred sobom, gađenja... Ne znam kako ćete me shvatiti... I imam osećaj odgovornosti prema žrtva-

dim se na pare koje su oni imali i na način na koji su ih dobili. Oni misle da je rat filmski festival, da se ide i da se šeta, slika i provodi. Oni ne znaju da je rat strašno stanje kad ne vladaju pravila zdravog razuma i kad čovek gleda kako da izvuče

kica Jovanović, koja je radila u dokumentarnoj redakciji RTS-a, otišla je u TVNS. Htela je da napravi dokumentarnu emisiju o ratu. U to vreme tamo su bile neke nove vaspostavljene snage - direktor Stevica Smederevac, nje-

me u studio, postavili ispred kamera i pitali: "Koleginice Baletić, kako ćete se osećati sada kad znate da ćete biti procesuirani zato što ste sa šlemom na glavi, u maskirnoj uniformi, iznad Dubrovnik rekli - 'A sad još jednu granatu po Dubrovniku za Milijanu Baletić!?'". Zamislite jedne stravične, monstruozne laži! Šta reći o takvom mediju i takvim novinarima?

Znate šta, u ovoj zemlji je došlo sramno vreme za novinarstvo. Nikad, ali nikad novinarstvo nije bilo u sramnijoj poziciji kao u ovom trenutku. Nikad nije bilo toliko okupirano, nikad "isturena ruka" propagatora i propagande, nikad dalje od profesionalizma nego što je u ovom trenutku.

O "OKUPACIJI" I "ROPSTVU":

U ovom trenutku mi smo pod okupacijom. Srpski narod je u ropstvu, zajedno, u bilo kojoj državi u kojoj se nalazi. Jednostavno, nije vreme za njegovu istinu. Jer onaj ko je u ropstvu nema pravo na svoju istinu, nego okupator ima pravo na ono što je proglasio istinom. Srpski narod je okupiran. Okupatore vidite na svakom koraku. Čim uključite televizor lako vam je da vidite... Svi oni koji kažu da su Srbi počeli rat u ovoj zemlji, da su genocidan narod, da su vršili čistke, zlostavljali druge... Da li znate koleginice, ne znam da li smete ovo pustiti, da je jedina Srbija etnički neočišćena država. Jedina je Srbija ta u kojoj žive sve narodnosti, nacije i vere. Sve ostale države su očišćene etnički.

O MIRU:

Mira na ovim prostorima može biti jedino ako se zaista, potpuno nezavisno, profesionalno do kraja, sa aspekta novinarstva, naučnika i tužilaštva, ispita suštinski šta se dešavalo u ratu '90-ih godina. Jedino će tada biti mir. Inače, sve dotle dok se pokušavaju povući paralele, i dok se pokušavaju laži plasirati kao istine, i dok se pokušavaju novinari koji su iznosili istinu proglašavati ratnim huškačima i pokušavati da se lustriraju i procesuiraju i da se na taj način učitkaju oni svetli pojedinci koji ne žele da odustanu od istine šta se dešavalo na ovim prostorima, dotle će samo negde u podsvesti, kako pojedinca tako i nacije, da kuva bes i otpor koji će jednog dana eksplodirati. ■

" MEDIJI U SRBIJI: hronika propadanja "

Dokumentarni TV serijal *MEDIJI U SRBIJI: hronika propadanja* (5 epizoda po 45 minuta) u produkciji STATUSTEAM-a bavi se hronologijom posrtnja medija u Srbiji u poslednje dve decenije - od dolaska na vlast Slobodana Miloševića, do današnjih dana, analizom svih događaja koji su "sedmu silu" doveli na valjda najniže grane u svojoj istoriji i sučeljavanjem, uz bogatu novinsku dokumentaciju i arhivski filmski materijal, argumenata i "argumenata" više od 40 aktera koji su obeležili takvo stanje profesije, tražeći odgovor na pitanje: koliko su sami novinari, u protekle dve decenije, doprineli srozavanju ugleda profesije, "kreativnoj" (zlo)upotrebi slobode medija, ali i činjenici da ih javnost danas prihvata tek kao manekene primitivnog, vulgarnog, "žuto-crnog" novinarstva.

Serijal u kojem, između ostalih, govore Gordana Suša, Dragan Hadži Antić, Dušan Radulović, Nadežda Gaće, Milorad Vučelić, Veran Matić, Filip Švarn, Brankica Stanković, Dragan Kojadinović, Veselin Simonović, Vukašin Obradović, Cvijetin Milivojević, Velimir Čurguz Kazimir, Gordana Logar, Snježana Milivojević, Radivoj Cvetičanin, Milijana Baletić, Dragan Bujošević, etc., biće emitovan na jesen.